

zaaknummer 2010 T 182 (2)

Meldpunt RKK

datum 14 november 2011

Ingek. 29 NOV. 2011

Meldingsnummer: 2010-23196

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beter & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

_____

geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. B.J.P.M. Cremers, advocaat te Breda,

tegen:

(wijlen) _____

geboren op _____, overleden op _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Missie (Lazaristen).

1. De procedure

Het klaagschrift is bij Meldpunt voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk, rechtsopvolger van het bureau van Hulp en Recht (hierna: Meldpunt), ontvangen op 10 december 2010. Vervolgens is bij het Meldpunt een verweerschrift d.d. 7 maart 2011 ingekomen, opgemaakt door _____, thans werkzaam als raadslid van de Nederlandse Provincie van de Congregatie der Missie.

Op 3 oktober 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen met zijn partner _____. Hij heeft zijn standpunt voor zover mogelijk nader toegelicht en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Cremers. Namens aangeklaagde is verschenen _____. Ter zitting heeft mr. Cremers namens klager gemeld dat de klacht bekend onder zaaknummer 2010 T 082 (1) wordt ingetrokken, daar de naam van de aangeklaagde in die zaak tot op heden onbekend is gebleven.

2. De klacht

2.1. Aangeklaagde was als pater verbonden aan _____ in _____. Nadat klager eerder was weggelopen bij _____, heeft aangeklaagde zich op verzoek van de ouders over klager ontfermen. Er werd een afspraak gemaakt voor een ontmoeting in het klooster.

Al bij deze eerste ontmoeting, in de zomer van 1954, was aangeklaagde handtastelijk. Hij omarmde klager uitgebreid en liet klager op zijn schoot zitten, waarbij er gefriemeld werd. Klager durfde hier niets van te zeggen. In dezelfde week volgde een tweede afspraak. Aangeklaagde begon klager nu ook te kussen en liet klager zijn penis zien. Klager moest

aangeklaagde bevredigen. Klager kan zich nog goed de zakdoek herinneren die dienst moest doen om het zaad van aangeklaagde op te vangen.

Gebeurtenissen als hiervoor beschreven hebben zich gedurende de zomer van 1954 zeker tien tot twintig keer voorgedaan, waarbij de handelingen die klager moest verrichten steeds verder gingen. Klager moest zelfs een keer in de biechtstoel met aangeklaagde vrijen.

Aan het einde van de zomervakantie werd besloten dat klager niet terug zou gaan naar . Aangeklaagde zou ervoor zorgen dat klager naar de MULO kon gaan in en hij zou klager bijles geven. Aangeklaagde kwam daarvoor geregeld bij klager thuis en de vrijpartijen bleven zich voordoen. Aangeklaagde nam klager ook wel eens mee voor een fietstochtje. Klager herinnert zich een keer dat hij met aangeklaagde in de bosjes heeft liggen vrijen.

Toen aangeklaagde aangaf dat hij één van de (zeven) zussen van klager zo leuk vond, dat hij eens zou bekijken of die er ook niet bij kon komen, heeft klager alles aan zijn ouders verteld. Voor klager was het onbestaanbaar dat ook één van zijn zussen slachtoffer van aangeklaagde zou worden. Met name de moeder van klager werd vreselijk kwaad op klager. Hij kreeg een enorm pak slaag, zodanig dat zijn hele arm lang dik is geweest. De ouders van klager zijn naar de rector van gegaan. De moeder gaf aan dat klager wel zou fantaseren, hetgeen door de rector werd beaamd. Klager moest als straf van de rector op zijn knieën naar het altaar kruipen en een groot aantal “weesgegroetjes” bidden.

Ondertussen bleef aangeklaagde bij klager thuis komen. Het misbruik ging gewoon door. Klager herinnert zich ook dat aangeklaagde hem een keer mee uit logeren heeft genomen. Klager sliep toen bij aangeklaagde op de kamer. Hij moest naakt in bed liggen en er werd de hele nacht gevreeën.

Aangeklaagde heeft er vervolgens voor gezorgd dat klager naar in kon. Ook daar, net als bij de MULO, spijbelde klager heel veel. Uiteindelijk is klager een paar maanden gaan werken op de boerderij van zijn oma. Na deze tijd zijn de situaties van misbruik door aangeklaagde gestopt.

Op de boerderij werkte een broer van de moeder van klager. Ook deze oom heeft zich op een gegeven moment aan klager vergrepen. Toen klager in opstand kwam, werd hij gechanteerd door zijn oom.

Na deze zoveelste situatie van misbruik en chantage heeft klager een serieuze poging ondernomen om zelfmoord te plegen.

Na de maanden op de boerderij is klager naar de mijnbouwkundige vakschool gegaan. Uiteindelijk is hij op zijn 16e in dienst gegaan.

Klager heeft nooit een school afgemaakt.

2.2 Na zijn dienstitijd is klager privé chauffeur geworden. Hij leerde toen zijn toenmalige vrouw kennen, met wie hij twee zonen heeft. Hij heeft haar nooit iets over het misbruik durven vertellen. Hij was wel bang voor seksueel contact en blokkeerde volledig. Dit was ook één van de redenen waardoor de relatie met zijn ex-vrouw tot een einde is gekomen.

Dat klager moeite heeft met (het tonen van) aanhankelijkheid is ook een verwijt dat hem (recent nog) door zijn twee zonen wordt gemaakt. Ook hen heeft klager tot op heden niet over het misbruik willen vertellen. Hij kan het simpelweg niet.

Klager heeft gedurende vijf jaar een autorijschool gehad en is daarna gestart met twee cafés/restaurants. Een tweede huwelijk liep spaak omdat klager seksueel geblokkeerd was. Op een gegeven moment heeft klager zich door alle ellende letterlijk kapot willen drinken.

De beschreven gebeurtenissen zijn klager zijn hele leven blijven achtervolgen. Er kwam iedere keer weer een terugval. Een jaar of tien geleden is hij gevlucht naar _____, alwaar hij zijn huidige partner heeft leren kennen. Met haar is hij teruggegaan naar Nederland. Als gevolg van zijn vluchtgedrag had hij grote schulden, hetgeen in _____ heeft geleid tot het privé faillissement van klager. Hij moet nu nog steeds crediteuren afbetalen en leeft van een AOW.

Ongeveer vijf jaar geleden heeft klager weer een heftige inzinking gehad. Hij is toen naar een psychiater geweest, die een post traumatisch stress syndroom heeft geconstateerd. In die tijd heeft klager stukje bij beetje aan zijn huidige partner verteld over het misbruik.

Als gevolg van alle publiciteit rondom seksueel misbruik in de RKK begin 2010 zijn de gebeurtenissen bij klager weer naar boven gekomen.

2.3 Klager wil met het indienen van zijn klacht bereiken dat daders beseffen en inzien, althans de verantwoordelijken binnen de kerk namens hen, dat er met de verwerpelijke daden als omschreven in het klaagschrift onnoemelijke schade wordt aangericht bij slachtoffers.

Klager is niet uit op schadevergoeding. Als er evenwel op enig moment een regeling komt waarmee er voor slachtoffers een recht op schadevergoeding ontstaat, dan wil hij daar wel gebruik van maken.

Klager wil ook dat zijn klacht bekend wordt gemaakt bij de Commissie Deetman.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. _____ heeft onderzoek verricht naar de levensloop van aangeklaagde. In het verweerschrift worden verschillende periodes uit het leven van aangeklaagde beschreven. Ook wordt enkele correspondentie aangehaald, waaronder:

- een brief van aangeklaagde uit 1959, gericht aan de toenmalige provinciale overste, waarin o.a. staat geschreven: *“Nu ben ik vreselijk bang voor een visitator (Provinciale overste)...Doodsbenauwd kwam ik bij u binnen. Ik verwachtte het geval _____ ... Ik kende u niet en was bang. Ik durfde niet te spreken. U zag mijn angst en vroeg om uitleg. Ik durfde niet te spreken.”*
- een brief van pater P. d.d. 6 december 1956, gericht aan de toenmalige provinciale overste: *“Wat ik u in geweten meen te moeten melden is dat: ... de Eerw. Heer _____ of _____ (of iets in die geest) eerst kapelaan in _____ en nu benoemd te _____ regelmatig met een knaap van 14 jaar ging wandelen met sexueel geknoei. Er kwamen praatjes bij over meisjes. De jongen werd verteld dat hij gerust met zijn zusjes mocht knoeien en gevraagd of zijn zusjes het goed zouden vinden en er niets van zouden zeggen: als hij hetzelfde zou doen. De jongen heeft thuis verteld dat X met hem geknoeid heeft maar het geval met die zusjes heeft hij voor thuis verzwegen. Ik voel me verlicht nu ik verder van de verantwoordelijkheid af ben om iets hiertegen te ondernemen. Alles berust nu bij u.... Hoogeerwaarde, het is voor mij geen prettige taak, maar ik meen voor de Eer van God en van de Kerk verplicht te zijn u dit in alle ernst mee te delen. God moge u helpen om deze taak tot een goed einde te brengen. Want helaas wordt op deze manier bij zulke knapen veel kapot gemaakt.”*

Via _____ van _____ kwam in juli 1959 “het gebeuren van _____” pas echt boven. In de loop van die maand kwamen zoveel gegevens naar boven door een pater O. s.j. en de toenmalige hoofdaalmoezenier, dat aangeklaagde per direct door de provinciale overste werd teruggeroepen uit _____ De feiten, door beiden in zijn aanwezigheid aangedragen,

spraken overduidelijk tegen hem. Aangeklaagde gaf vervolgens toe een jongen in te hebben misbruikt.

verwijst voorts naar de inhoud van het “Rapport over het geval ”, opgemaakt in juli 1959 door de plaatselijke overste van Hierin wordt onder meer vermeld dat confrater H. in oktober/november 1959 van een jongen gehoord had “dat er priesters zijn die wel mooi preken en zeggen wat niet mag, maar zelfs kleine jongens ...!” Uit de beschrijving van die priesters kon de aalmoezenier opmaken dat hiermee /aangeklaagde werd bedoeld.

geeft aan dat hij na de lezing van het levensverhaal van klager diep onder de indruk was – en nog steeds is – van zijn woorden. Ter zitting heeft nog aangegeven dat hij het falen van zijn confraters zeer betreurt. Duidelijk is geworden dat degene die hadden moeten handelen met de kennis van toen niet adequaat hebben gehandeld. merkt ook op dat hij het vreselijk vindt - en totaal onbegrijpelijk - dat zowel de ouders als de rector klager destijds niet hebben willen geloven.

concludeert dat hij, op grond van de door hem aangedragen feiten en de in het persoonsarchief van aangeklaagde aanwezige brieven, niet anders kan dan open en eerlijk te erkennen dat het misbruik heeft plaatsgevonden. Hij voegt er wel met alle nadruk aan toe dat de naam van het slachtoffer nergens wordt vermeld; er wordt in de correspondentie in de archiefstukken alleen gesproken over een (toen) veertienjarige jongen uit betreurt ten zeerste dat klager zijn leven lang onder het gebeurde heeft geleden.

Wat een eventuele schadevergoeding betreft meldt tot slot dat de Nederlandse Provincie van de Congregatie der Missie (Lazaristen) zich strikt zal houden aan de afspraken die binnen de Kerk t.z.t. in deze worden gemaakt. Mocht klager een open gesprek wensen met de provinciale overste of met dan zijn beiden daartoe zonder meer bereid.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder *seksueel misbruik* worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer vijfenvijftig jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Mede door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt niet alleen door de wijze waarop en de details waarmee klager zijn - authentiek - verhaal heeft verteld, maar ook door de inhoud van de brieven/correspondentie zoals vermeld in het verweerschrift van alsmede door de inhoud van de

overgelegde verklaring van _____, psychiater te _____ d.d. 28 juli 2005.

Blijkens zijn persoonsdossier staat vast dat aangeklaagde in 1959 heeft toegegeven dat hij een jongen in _____ had misbruikt. Hoewel in de stukken slechts wordt gesproken over een (toen) “veertienjarige jongen uit _____”, acht de Klachtencommissie het, gelet op de gehele context, aannemelijk dat hiermee klager als kind wordt bedoeld.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud en is in de periode daarna jarenlang (tot ongeveer zijn zestiende jaar) intensief seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde heeft op grove en zeer ernstige wijze misbruik gemaakt van zijn machtspositie ten opzichte van klager

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

Uit het verweerschrift blijkt dat de Congregatie de inhoud van de klacht erkent. Ter zitting heeft _____ aangegeven het falen van zijn confraters zeer te betreuren. Gebleken is dat de toenmalige provinciale overste al in 1956 op de hoogte was van het seksueel misbruik door aangeklaagde van een jongen van ongeveer veertien jaar in _____. Het heeft de Klachtencommissie verbaasd dat er ook niets is ondernomen tegen aangeklaagde toen klager aan zijn ouders had verteld over het seksueel misbruik, waarna de rector door hen werd ingelicht. Klager is enorm miskend, daar hij zowel door zijn ouders als door de rector werd gestraft wegens het naar buiten brengen van zijn verhaal. Hij werd simpelweg niet geloofd door hen. De Klachtencommissie kan zich voorstellen dat klager zich vreselijk eenzaam moet hebben gevoeld als gevolg van de hele situatie.

De Klachtencommissie is op grond van hetgeen in de stukken naar voren is gekomen alsmede op grond van hetgeen ter zitting is verhandeld van oordeel dat het buiten kijf staat dat het seksueel misbruik invloed heeft gehad op de ontwikkeling van klager en dat dit gevolgen heeft gehad in zijn verdere leven

De Klachtencommissie zal zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. In dat kader adviseert de Klachtencommissie klager contact op te nemen met Platform Hulpverlening (contactpersoon: _____). Via deze hulpverlening kan aan klager steun worden gegeven in de vorm van psychologische hulp en begeleiding. De Klachtencommissie geeft klager in overweging dat indien gewenst ook hulp kan geboden worden bij het kenbaar maken van het misbruik aan zijn twee zonen.

4.6 Over het verzoek van klager om eventuele financiële genoegdoening kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht zal een onafhankelijke financiële commissie zich moeten buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding.

Ter informatie van klager merkt de Klachtencommissie op dat de Bisschoppenconferentie en de KNR een commissie hebben ingesteld, de commissie Lindenbergh, die de bisschoppen en oversten met betrekking tot schadevergoeding heeft geadviseerd, en dat binnenkort de instelling van een speciale commissie daarvoor te verwachten is.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciaal overste van de Congregatie der Missie (Lazaristen) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 november 2011 door:
mr. B.F. de Poorter, voorzitter, zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem. en W.M. Veltman-Breddels,
leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de
voorzitter.

Mr. De Poorter
Voorzitter

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie der Missie (Lazaristen) en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.